

FÍSICA I QUÍMICA 3R ESO. ACTIVITATS DE REFORÇ D'ESTIU.

A presentar el dia de l'examen de la matèria pendent.

Per recuperar l'assignatura de Física i Química de 3^r d'ESO cal que, et preparis la matèria fent les següents activitats de reforç:

1. Treball de reforç: Hauràs de lliurar el treball imprès el dia de l'examen de recuperació.

2. Exercicis de reforç: Hauràs de lliurar el dossier amb tots els exercicis resolts el dia de l'examen.

El dia i l'hora de realització de l'examen la pots trobar al web del centre.

Índex de continguts

1. Treball de reforç	1
2. Exercicis de reforç	2
2.1. EL MÈTODE CIENTÍFIC	2
2.2. ELS CANVIS D'ESTAT	4
2.3. ÀTOMS I MOLÈCULES	6
2.4. EL MOL	7
2.5. TAULA PERIÒDICA. FORMULACIÓ	8
2.6. MESCLES I SOLUCIONS. LES REACCIONS QUÍMIQUES	10

1. Treball de reforç

Has de fer un treball en format digital (pots fer-lo amb l'aplicació que vulguis però l'has de convertir a PDF):

- Extensió mínima: 10 pàgines
- Ha de tenir els fulls numerats i índex
- Ha d'estar **ben estructurat** i il·lustrat amb **imatges**. Ha de ser de lectura fàcil i agradable.
- Importa més la **claredat de les idees** que la quantitat d'informació que hi posis: selecciona el que creguis que és més important.
- Els continguts han de ser **comprensibles** per a tu. Utilitza paraules teves. No copiïs textos sencers de les fonts d'informació.
- Has d'indicar al final les fonts d'informació que has utilitzat (bibliografia, webs, ...)

Tema: **Breu introducció a la química**

Idees bàsiques (ho pots estructurar a la teva manera):

- Què estudia la química (pots fer una breu història)
- Quins tipus de substàncies hi ha?
- En quins estats físics es troben les substàncies? Com canvien d'estat? Com s'expliquen aquests canvis mirant la matèria per dins?
- Quins tipus de mesclures hi ha? Quins mètodes s'utilitzen per separar mesclures?
- Com estan formades les substàncies pures? (àtoms, molècules, enllaços entre àtoms,...)
Com són els àtoms per dins?
- Com es classifiquen els elements? Com és la taula periòdica dels elements?
- Quina diferència hi ha entre canvis físics i químics? Què és una reacció química i com es pot representar?

2. Exercicis de reforç

2.1. EL MÈTODE CIENTÍFIC

2.1.1. Indica si són verdaderes o falses les afirmacions següents. En cas que siguin falses, transforma-les perquè siguin verdaderes.

- a) Els gasos i els líquids són fluids.
- b) Segons la teoria cineticomolecular, les molècules dels gasos estan molt separades les unes de les altres en comparació a la seva grandària.
- c) En els líquids i en els sòlids, les molècules es troben molt a prop les unes de les altres, per això són poc compressibles.
- d) La llei de Boyle i Mariotte relaciona la pressió d'un gas amb la seva temperatura, a volum constant.
- e) La temperatura absoluta és igual a $t / ^\circ\text{C}$ més 100.
- f) La densitat d'un líquid és menor que la del gas corresponent a pressió normal.
- g) Podem fer surar una agulla d'acer a sobre de l'aigua per la diferència de densitats de l'acer i l'aigua.

2.1.2. A quina d'aquestes temperatures bull l'aigua a temperatura ambient?

- a) 100 K
- b) 273,15 K
- c) 373,15 K
- d) 0 K

2.1.3. Si teníem un gas a pressió constant a una temperatura de 350 K i el seu volum ha passat de 300 dm³ a 180 dm³, l'hauré escalfat o l'hauré refredat? Raona la resposta.

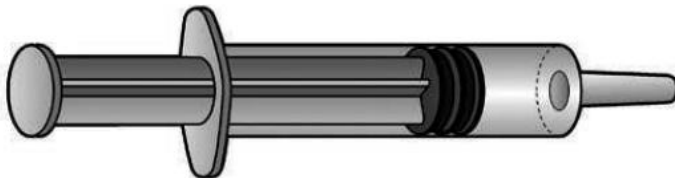
2.1.4. Explica la diferencia entre sensibilitat i precisió**2.1.5. Hem mesurat un temps simultàniament amb sis cronòmetres, que han obtingut els resultats següents expressats en segons:**

21,1; 21,4; 18,5; 21,1; 21,3; 21,1

a) Quin temps adoptarem com a resultat i quin serà el valor màxim de l'error?

2.1.6. La densitat de l'aigua és 1 g/cm^3 . Quant val en kg/m^3 ?**2.1.7. Un tub de diàmetre interior de 0,25 polzades, a quants mil·límetres equival?
1 polzada anglesa = 2,54 cm.****2.2. ELS CANVIS D'ESTAT****1.1.1. Si suposem que la xeringa està tancada pel seu extrem i no hi ha pèrdua de gas, indica cap a on es desplaçarà l'èmbol en els següents casos. Justifica-ho des del punt de vista de la teoria cineticomolecular dels gasos.**

- a) Augmentem la temperatura dins la xeringa a pressió constant.
- b) Disminuïm la pressió interior de la xeringa a temperatura constant.

1.1.2. A quina d'aquestes temperatures bull l'aigua a temperatura ambient?

- e) 100 K
- f) 273,15 K
- g) 373,15 K
- h) 0 K

1.1.3. A quina temperatura absoluta corresponen els 25 °C?

- a) 293,15 K
- b) 248,15 K
- c) 298,15 K
- d) 25 K

1.1.4. El plasma l'anomenem el quart estat de la matèria. Assenyala l'afirmació incorrecta:

- a) El plasma és l'estat més abundant de l'Univers.
- b) El plasma és un dels tres estats clàssics de la matèria.
- c) El plasma es pot aconseguir amb temperatura molt alta.
- d) El plasma és l'estat de la matèria que forma el Sol.

1.1.5. Quina d'aquestes propietats és dels sòlids?

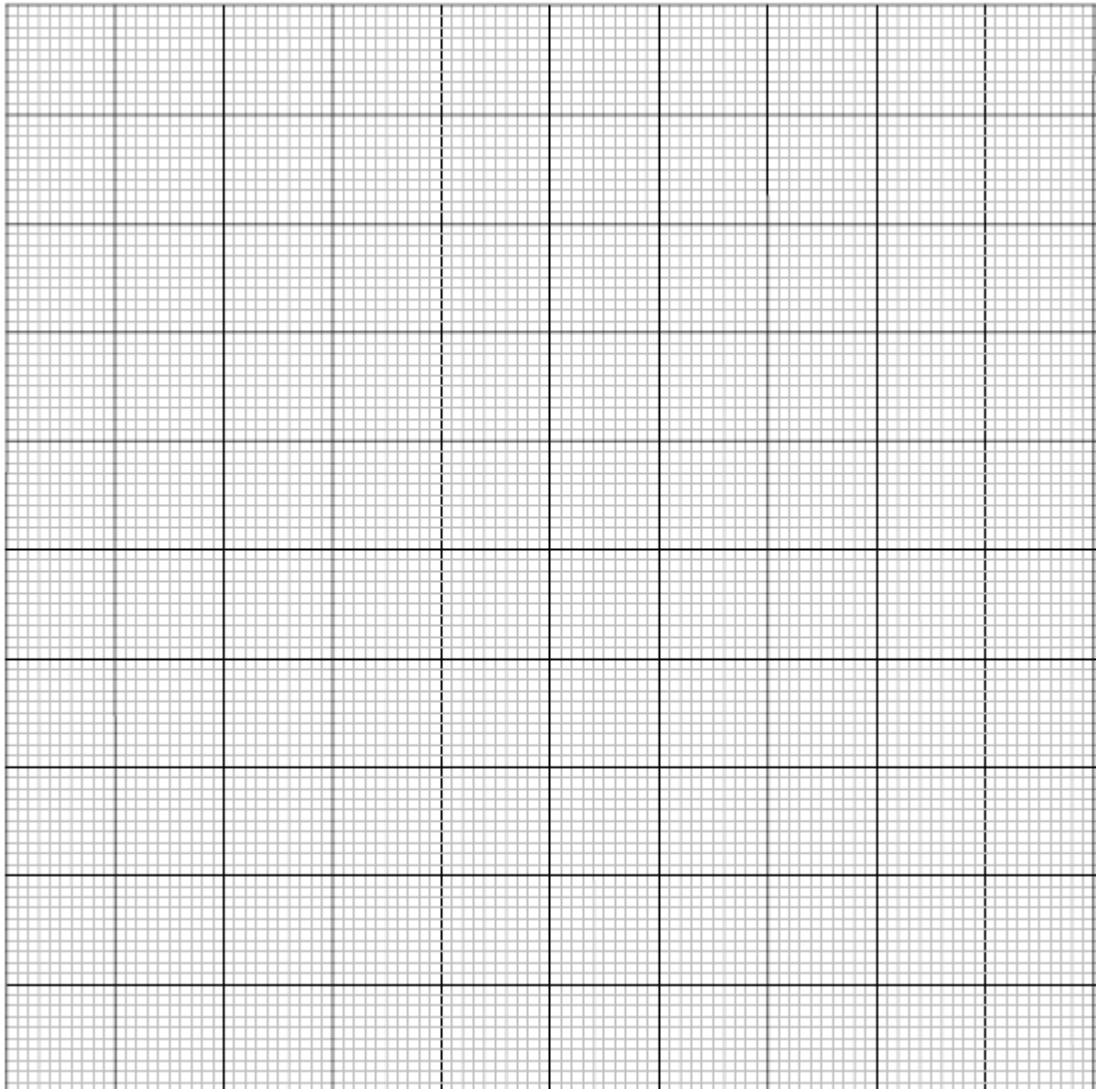
- e) Són difícilment compressibles.
- f) Tenen forma i volums definits.
- g) Són rígids.
- h) Totes les respostes anteriors són correctes.

1.1.6. Si tenim un gas a una pressió de 2 kPa que ocupa un volum de 0,3 m³, quin serà el nou volum si el comprimim fins a assolir una pressió de 3 kPa?

1.1.7. Si teníem un gas a pressió constant a una temperatura de 350 K i el seu volum ha passat de 300 dm³ a 180 dm³, l'hauré escalfat o l'hauré refredat? A quina temperatura ha finalitzat l'experiment?

1.1.8. Calcula la densitat en g/cm³ d'un cub sòlid que fa 1 m de costat i té una massa de 350 Kg.

1.1.9. Realitzem un experiment amb heli gas, tancat en un recipient proveït d'un èmbol perfectament ajustat. Mantenint la temperatura constant, mesurem la pressió i el volum. El primer parell de valors son: $1 \cdot 10^3$ kPa i 22,4 L. Elabora una taula de valors (5 valors) i un gràfic, tenint present que es tracta d'un gas ideal.

2.3. ÀTOMS I MOLÈCULES

2.3.1. Consulta una taula periòdica dels elements i completa aquesta taula:

Element	Símbol	Z	Nre. protons	Nre. electrons	A	Nre. neutrons
Rubidi			37		85	
	Xe			54		77
		22				
			79			

2.3.2. Respon les següents qüestions:

- a) Quins són els gasos nobles? Esmenta'ls, tot indicant els seu símbol químic.

- b) Quins són els dos elements químics més abundants de l'escorça terrestre?

2.3.3. Calcula la massa molecular relativa o pes molecular dels següents composts:

- a) àcid sulfúric (H_2SO_4)
- b) etanol ($\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$)
- c) glucosa ($\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$)
- d) diòxid de silici (SiO_2)

2.3.4. Respon les següents qüestions:

- a) Què és una molècula?

- b) Posa exemples d'àtoms que formin xarxes cristal·lines.

- c) Què és un isòtop?

- d) Què és el nombre màssic? Com el simbolitzem?

- e) Què és el nombre atòmic? Com el simbolitzem?

- f) Què és un ió?

- g) Què és un catió? Quina càrrega té?

- h) Com anomenem un ió que guanya electrons?

- i) El clorur de potassi (KCl) és un compost iònic. Explica què significa el terme compost iònic.

j) Quin tipus de molècules formen els gasos nobles?

2.4. EL MOL

2.4.1 Quina és la massa molar del carbonat de calci (CaCO_3)? (masses atòmiques: Ca = 40; C = 12; O = 16)

2.4.2. La massa molar de l'àcid clorhídric és 36,5 g/mol. Quina serà la massa de $1,2 \cdot 10^{24}$ molècules?

2.4.3. El butà té una massa molar de 58 g/mol. Quantes molècules hi haurà en 100 g?

2.4.4. Quin és el nombre de mols que hi ha en 224,0 L d'un gas ideal en condicions normals?

2.4.5. Quants mols de clorur de sodi (NaCl) hi ha en 200 g de clorur de sodi? Dades de masses atòmiques: Na = 23, Cl = 35,5

2.5. TAULA PERIÒDICA. FORMULACIÓ

2.5.1. Assenyala la resposta correcta

2.5.1.1. Quines són les valències del clor, el brom i el iode?

- a) 1, 2, 3, 4
- b) 2, 3, 4
- c) 2, 4, 6,
- d) 1, 3, 5, 7

2.5.1.2. Els metalls es caracteritzen perquè...

- a) tenen brillantor metàl·lica.
- b) condueixen el corrent elèctric.
- c) tenen densitats baixes.
- d) a i b són certes.

2.5.1.3. Assenyala l'afirmació correcta sobre la taula periòdica:

- a) A la taula periòdica hi ha 18 períodes i 7 famílies.
- b) Els elements de la taula periòdica estan ordenats per ordre decreixent de nombre atòmic.

- c) A la taula periòdica hi ha 18 famílies que es numeren de l'1 al 18.
- d) Tots els elements d'un període tenen característiques similars.

2.5.1.4. A cada columna de la taula periòdica, hi ha els elements que presenten certes similituds i formen:

- a) Els grups o famílies.
- b) Els períodes.
- c) Els afins.
- d) Els metalls.

2.5.1.5. Els elements estan alineats en files horitzontals anomenades...

- a) metalls.
- b) molècules.
- c) períodes.
- d) famílies

2.5.1.6. Quins d'aquests elements pertanyen al grup dels metalls alcalins?

- a) Liti, sodi i magnesi.
- b) Magnesi, calci i liti.
- c) Potassi, magnesi i calci.
- d) Liti, sodi i potassi.

2.5.1.7. El clor, el brom i el iode són...

- a) metalls.
- b) compostos.
- c) sòlids cristal·lins.
- d) no-metalls.

2.5.2. Anomena els següents òxids usant la nomenclatura d'Stock i estequiomètrica

	Nomenclatura de Stock	Nomenclatura estequiomètrica (IUPAC)
a) Hg ₂ O		
b) SO ₃		
c) NiO		
d) Cl ₂ O ₃		
e) MnO ₂		
f) SiO ₂		
g) Br ₂ O ₇		
h) Ni ₂ O ₃		

2.5.3. Anomena els següents hidròxids usant la nomenclatura d'Stock i estequiomètrica

	Nomenclatura de Stock	Nomenclatura estequiomètrica (IUPAC)
a) Ni(OH) ₂		
b) Hg(OH) ₂		
c) LiOH		
d) Co(OH) ₂		
e) Be(OH) ₂		
f) Sn(OH) ₂		
g) Mn(OH) ₄		
h) Cr(OH) ₃		

2.6. MESCLÉS I SOLUCIONS. LES REACCIONS QUÍMIQUES**2.6.1.** Les reaccions químiques en les quals es desprèn energia en forma de calor s'anomenen...

- a) tèrmiques.
- b) ardents.
- c) exotèrmiques.
- d) endotèrmiques.

2.6.2. La llei de conservació de la massa d'una reacció química diu que...

- a) en fer una reacció química, el nombre de mols totals de productes és igual al nombre de mols de reactius.
- b) en fer una reacció química el volum dels reactius és igual al volum dels productes.
- c) en tota reacció química sempre hi ha la mateixa massa de productes.
- d) en tota reacció química, la massa dels reactius és igual a la massa dels productes.

2.6.3. Per fer la reacció següent: nitrogen_(g) + hidrogen_(g) → amoníac_(g), hem barrejat 14 g de nitrogen amb 3 g d'hidrogen. Quina massa d'amoníac obtindrem?

- a) 11 g
- b) 17 g
- c) 34 g

d) No podem saber la massa només amb aquestes dades.

2.6.4. Igualta correctament la reacció: $C_3H_8(g) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + H_2O(l)$

- a) $C_3H_8(g) + O_2(g) \rightarrow 3 CO_2(g) + H_2O(l)$
- b) $C_3H_8(g) + 1/2 O_2(g) \rightarrow 1/2 CO_2(g) + 4 H_2O(l)$
- c) $C_3H_8(g) + 5 O_2(g) \rightarrow 3 CO_2(g) + 4 H_2O(l)$
- d) $C_3H_8(g) + O_2(g) \rightarrow 3 CO_2(g) + 4 H_2O(l)$

2.6.5. TANT PER CENT EN MASSA

$$\% \text{ de solut} = \frac{\text{massa de solut}}{\text{massa de solució}} \cdot 100$$

Mesclem 50 g de clorur de sodi (NaCl) amb 150 g d'aigua (H₂O). El tant per cent en massa de clorur de sodi (solut), serà:

2.6.6. CONCENTRACIÓ EN MASSA

$$\text{concentració en massa} = \frac{\text{nombre de grams de solut}}{\text{nombre de litres de solució}}$$

Mesclem 50 g de clorur de sodi (NaCl) en aigua (H₂O) fins a obtenir 1000 mL de solució. La concentració en massa serà:

2.6.7. El propà (C₃H₈) reacciona amb l'oxigen gas (O₂) per fer una combustió que produeix diòxid de carboni (CO₂) i aigua (H₂O). Fes els càlculs, usant factors de conversió.

- a) Igualta la reacció química
- b) Si cremem 150g de propà, quants mols de diòxid de carboni obtindrem?
- c) Si cremem 150 g de propà, quants grams d'H₂O obtindrem?

Dades. Masses atòmiques: C = 12, H = 1.

